ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету
_____ І. С. Бондаренко
«04» вересня 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XIX СТОЛІТТЯ (40-60 РР.)

підготовки здобувачів вищої освіти бакалавр
денної форми здобуття освіти

спеціальності В11 Філологія / А4 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціалізації В11.01 Українська мова та література
освітньо-професійної програми Українська мова та література

спеціальності А4 «Середня освіта»
предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література)

ВИКЛАДАЧ: Проценко Оксана Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української
літератури
Протокол № 1 від 31.08.2026 р.
Завідувач кафедри української літератури
_____Н. В. Горбач

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Н.В. Горбач
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Р. О. Христіанінова

2026 рік

Зв'язок із викладачем:
E-mail: oksana_protsenko@ukr.net
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3643
Телефон: (061) 228-75-60
Інші засоби зв'язку: Moodle ЗНУ (форум курсу, приватні повідомлення), дистанційні (за домовленістю)
– ***Google Meet***: https://meet.google.com/khk-qvdx-wca
Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з історією розвитку української літератури 40-60 років XIX століття, усвідомлення значущості естетичних функцій художніх творів, осмислення їхніх жанрово-стильових особливостей в умовах нових стилів і методів.

Курс «Історія української літератури XIX століття (40-60-ті рр.)» передбачає ознайомлення із творчістю Т. Шевченка, який визначив подальші шляхи розвитку української літератури; розкриття літературних портретів Марка Вовчка, М. Костомарова, П. Куліша, С. Руданського, А. Свидницького, О. Стороженка, Ю. Федьковича, розгляд їхньої творчості з нових, науково-об'єктивних позицій. Основні цілі курсу постають у розкритті суті історико-літературного процесу цієї доби, художніх методів, літературних напрямів, течій, стилів; визначенні місця письменників у світовому контексті, аналізі поезії та прози, драматургії, сценічного мистецтва.

Курс має теоретичну та практичну спрямованість. Система практичних занять і самостійної роботи дасть змогу опанувати, закріпити й деталізувати навчальний матеріал, викладений у лекціях. Виконання практичних завдань, підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних і лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи дадуть змогу розвинути загальні й професійні цифрові компетенції здобувачів. Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Пререквізити вивчення дисципліни: навчальна дисципліна викладається як обов'язкова в межах предметної спеціальності. Її вивчення спирається на отримані на попередньому курсі знання студентів з дисциплін: «Вступ до літературознавства», «Історія України», «Історія української літератури» (IX-XVIII ст.; XIX століття: перші десятиріччя»), «Шкільний курс української літератури».

Кореквізити: курс тісно пов'язаний з дисципліною «Сучасна українська мова».

Постреквізити: компетентності та ПРН, сформовані дисципліною, знадобляться студентам у вивченні подальших розділів курсу «Історія української літератури», для написання курсової роботи, проходження навчальної та виробничої практик.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
1	***2***	***3***
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	3-й	3-й

Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	120
Лекційні заняття	32 год.	4
Практичні заняття	16 год.	4
Самостійна робота	77 год.	112
Консультації	– ***Google Meet***: https://meet.google.com/khk-qvdx-wca	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**Екзамен**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3643	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	**Методи навчання**	**Форми і методи оцінювання**
1	***2***	***3***
ЗК 7 Здатність плекати у здобувачів освіти любов до рідного краю, відповідальне ставлення до довкілля. **ЗК 8** Здатність до формування у здобувачів освіти загальнолюдських цінностей – людської гідності, чесності, справедливості, доброти, милосердя, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, конструктивної взаємодії між собою та з дорослими. **ЗК 9** Здатність до формування у здобувачів освіти української національної ідентичності та активної громадянської позиції, поваги до історико-культурних надбань українського народу, його традицій, державної мови, готовності до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, прав і свобод українського народу. **СК 4** Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти. **СК 10** Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати	- пояснювально-ілюстративний (пояснення, розповідь, демонстрація); - частково-пошуковий (бесіда, робота з книгою); - проблемного викладу (спостереження, творчі завдання, робота з навчально-методичною літературою); - дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, ілюстрація, спостереження).	Проміжні контрольні заходи: – виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; – виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; – усне опитування.

власними емоційними станами (емоційно-етична компетентність). **СК 20** Здатність поглиблювати й оновлювати свої знання, уміння та навички відповідно до нових надбань мовознавчої, літературознавчої, педагогічної науки (здатність до навчання впродовж життя). **СК 24** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про основні періоди розвитку української літератури, її напрями, жанри і стилі. **ПРН 5** Створювати умови для формування і розвитку у здобувачів освіти ключової компетентності вільного володіння державною мовою, уміння читати усвідомлено та аргументовано висловлювати власну думку українською мовою усно і письмово. **ПРН 6** Застосовувати в процесі навчання української мови і літератури міжпредметні зв'язки та формувати в здобувачів освіти розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння синтезувати знання з різних навчальних предметів; розвивати в здобувачів освіти системне мислення. **ПРН 9** Добирати доцільні форми, методи, прийоми й засоби для здійснення здобувачами елементів дослідницької діяльності в процесі навчання української мови і літератури та способи представлення ними досягнутих результатів. **ПРН 13** Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел задля уникання негативного впливу інформації на свідомість і розвиток здобувачів освіти. **ПРН 26** Навчатися протягом життя, самостійно визначати потреби особистого професійного розвитку, планувати такий розвиток, аналізувати новітні досягнення мовознавчої та літературознавчої науки, освітні інновації, умови їхнього впровадження, інтегрувати освітні інновації у власну педагогічну практику та надавати підтримку колегам у вдосконаленні їхньої професійної діяльності.		

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНОГО Й КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Тема 1. Вступ. 40-ві роки XIX ст. – новий період розвитку українського письменства. Проблемно-тематичні обрії літератури. Складність і протеїзм феномена романтизму 40-х років. Передумови виникнення романтизму. Принципи творчої програми українських поетів-романтиків. Концепція романтичного історизму. Романтизм і національне відродження, романтизм і «воскресіння нації». Прагнення утворити «повну літературу», «повну мову». Розвиток української літератури в Галичині. Роль у розвитку української літератури «Руської трійці» (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький), М. Максимовича і Кирило-Мефодіївського братства. Система періодичних видань. Формування національної літературної критики й літературознавства. Специфіка національних особливостей українського реалізму.

Тема 2. Т. Шевченко: феномен літературної постаті. Дитячі та юнацькі роки (1814-1830). Ранній період творчості. Перші роки в Петербурзі (1831-1838). Навчання в Академії мистецтв. Поява «Кобзаря» та «Гайдамаків» (1838-1842). Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ». Подорож Україною (1843). Жанрово-стилістичне спрямування поеми «Сон». Образ гуманіста у поемі «Єретик». Поема-містерія «Великий льох». Послання «І мертвим, і живим...». Візія майбутнього у поезії «Як умру, то поховайте...». Участь Т. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві. Творчість Т. Шевченка періоду заслання. У казематі (1847). Цикл поезій «В казематі». Заслання (Орська фортеця – Аральська експедиція – Оренбург (1847-1850)). У Новопетрівському укріпленні (1850-1857). Нижегородський період творчості Т. Шевченка. Триптих «Доля», «Муза», «Слава». Т. Шевченко і Марко Вовчок. Останній період життя і творчості Т. Шевченка (1859-1861). Нова варіація жіночих образів у поемі «Марія».

Тема 3. Марко Вовчок – зачинателька вітчизняної психологічної прози. Біографічні відомості. Збірка «Народні оповідання»: проблематика, поетика. Повість «Інститутка»: проблематика, особливості характеротворення, поетика твору. Творчість останнього періоду творчості. Листування Марка Вовчка.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ШУКАННЯ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТ.

Тема 4. С. Руданський – основоположник жанру співомовки в українській літературі. Біографічні відомості. Специфіка художнього світу С. Руданського. Суб'єктна організація художнього світу в ліричних творах. Співомовка як літературний жанр; різноманітність тематики, художні особливості. Місце С. Руданського в літературному процесі І пол. XIX століття.

Тема 5. А. Свидницький – самобутній письменник із Поділля. Життєвий шлях А. Свидницького. Загальна характеристика літературної діяльності. Сімейна хроніка «Люборацькі» – перший український соціально-психологічний роман: особливості композиції, сюжет, характеристика образів, стильова специфіка.

Тема 6. Ю. Федькович – передвісник національного відродження на Буковині. Біографічні відомості. Збірка «Поезія Йосипа Федьковича». Доля жовніра цісарської армії у віршах. Антимілітаристські й антицісарські настрої поем «Новобранчик» і «Дезертир». Любовне почуття в трактуванні Ю. Федьковича. Новаторство прози письменника («Люба-згуба», «Серце не навчити», «Таліянка», «Дністрові кручі»).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ТРАДИЦІЇ Й НОВАТОРСТВО У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТ.

Тема 7. Байкарська традиція у творчості Л. Глібов. Біографічні відомості. Питання громадсько-культурного життя в газеті «Черниговский листок». Соціальне

спрямування байок: актуальність тематики та проблематики, відтворення національного характеру. Тематичні групи байок. Особливості гумору та сатири. Епічність та ліризм байок. Провідні мотиви лірики, зв'язок із народнопісенними формами. Різноманіття жанрових різновидів поезій (пісні-романси, елегії). Риси індивідуальної творчої манери митця.

Тема 8. П. Куліш – яскравий представник українського руху другої половини XIX ст. Біографічні відомості. Рання творчість. Особливості поетичної творчості. «Чорна рада» – перший історичний роман: історична основа, сюжет, особливості творення головних і другорядних персонажів.

Тема 9. Особливості світобачення О. Стороженка. Біографічні відомості. Загальна характеристика творчості. Цикл оповідань «З народних уст»: фольклорно-етнографічний характер оповідань. Повість «Марко Проклятий»: проблема жанрового визначення. Історія написання та видання твору. Тематика й проблематика. Історична перспектива крізь призму народно-фантастичного сюжету. Композиція повісті.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Лекція 1	Вступ. 40-ві роки XIX ст. – новий період розвитку українського письменства	2	2	*щотижня*
Лекція 2	Складність і протеїзм феномена романтизму 40-х років	2		*щотижня*
Практичне заняття 1	Творчість Т. Шевченка періоду «Трьох літ»	2		*щотижня*
Самостійна робота 1	Дайте відповідь на питання: «Історія як спосіб осмислення сучасності у творчості Т. Шевченка періоду «Трьох літ»	12	18	
Лекція 3	Розвиток української літератури в Галичині	2		*щотижня*
Лекція 4	Ранній період творчості Т. Шевченка	2		*щотижня*
Практичне заняття 2	Поезії Т. Шевченка, написані на засланні	2	2	*щотижня*
Самостійна робота 2	Поясніть, використовуючи цитати з творів Т. Шевченка, як зміна фізичного простору існування поета впливає на художню репрезентацію образу України	12	18	
Лекція 5	Подорож Т. Шевченка Україною	2		*щотижня*
Лекція 6	Невільницький період життя Т. Шевченка	2	2	*щотижня*
Практичне заняття 3	Нижегородський період творчості Т. Шевченка	2		*щотижня*
Лекція 7	Нижегородський період життя Т. Шевченка	2		*щотижня*

Лекція 8	Останній період життя і творчості Т. Шевченка (1859-1861)	2		*щотижня*
Самостійна робота 3	Доберіть до кожного елемента: *неволя →самотність → спогад → Україна → емоційна реакція → художній висновок* конкретний текстовий приклад із поезій Т. Шевченка	12	19	
Практичне заняття 4	Збірка Марка Вовчка «Народні оповідання». Повість «Інститутка»	2	2	*щотижня*
Лекція 9	Марко Вовчок – зачинателька вітчизняної психологічної прози	2		*щотижня*
Лекція 10	С. Руданський – основоположник жанру співомовки в українській літературі	2		*щотижня*
Практичне заняття 5	Сімейна хроніка А. Свидницького «Люборацькі» – перший український соціально-психологічний роман	2		*щотижня*
Самостійна робота 4	Випишіть приклади творення комічного у співомовках С. Руданського	12	19	
Лекція 11	А. Свидницький – самобутній письменник із Поділля	2		*щотижня*
Лекція 12	Ю. Федькович – передвісник національного відродження на Буковині	2		*щотижня*
Практичне заняття 6	Новаторство прози Ю. Федьковича («Люба-згуба», «Серце не навчити», «Таліянка», «Дністрові кручі»)	2		*щотижня*
Лекція 13	Байкарська традиція у творчості Л. Глібов	2		*щотижня*
Самостійна робота 5	Дайте розгорнуту відповідь: дезертир у творах Ю. Федьковича є лише порушником військової дисципліни, чи його вчинок можна трактувати як форму морального протесту проти несправедливої системи?	12	19	
Лекція 14	П. Куліш – яскравий представник українського руху другої половини XIX ст.	2		*щотижня*
Практичне заняття 7	«Чорна рада» П. Куліша – перший історичний роман в українській літературі	2		*щотижня*
Лекція 15	Особливості світобачення О. Стороженка	2		*щотижня*
Лекція 16	Особливості світобачення О. Стороженка	2		*щотижня*

Практичне заняття 8	Повість О. Стороженка «Марко Проклятий». Історична перспектива крізь призму народно-фантастичного сюжету	2		*щотижня*
Самостійна робота 6	- Як у ліриці П. Куліша виявляється ідея національного відродження? - Яким постає образ України? - Як співвідносяться особистісне та національне начала?	12	19	
Усього		**120**	**120**	

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3643

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу/ термін виконання**	**Критерії оцінювання**	**Усього балів**
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Поточний контроль				
ЗМ 1				
Практичні заняття № 1, 2, 3, 4	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 5	20
Тести № 1, 2, 3	Виконання тестів	Тест необхідно виконати після опрацювання тем ЗМ1	0,5 – 1	3
Самостійні роботи № 1, 2, 3	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 2	6
ЗМ 2				
Практичні заняття № 5, 6	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 5	10
Тести № 4, 5	Виконання тестів	Тести необхідно виконати після опрацювання тем ЗМ2	0,5 – 1	2
Самостійна робота № 4	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 2	2
ЗМ 3				
Практичні заняття № 7, 8	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 5	10
Тести	Виконання тестів	Тести необхідно	0,5 – 1	3

<table>
<tr><td>№ 6, 7, 8</td><td colspan="2"></td><td>виконати після опрацювання тем ЗМ3</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Самостійні роботи № 5, 6</td><td colspan="2">Письмове виконання завдань для самостійної роботи</td><td>Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми</td><td>0,5 – 2</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Усього</td><td colspan="3">за поточний контроль</td><td colspan="2">60</td></tr>
<tr><td colspan="6">Підсумковий контроль</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Екзамен</td><td>2 теоретичних питання</td><td rowspan="2">Перелік питань для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3643</td><td>Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів</td><td colspan="2">20</td></tr>
<tr><td>20 тестових питань</td><td>Кожне правильно виконане тестове питання оцінюються в 1 бал</td><td colspan="2">20</td></tr>
<tr><td colspan="5">Усього за підсумковий контроль</td><td>40</td></tr>
</table>

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється протягом семестру: 1) на практичних заняття, 2) за результатами письмового виконання завдань для самостійної роботи, 3) проходження тестів та оцінюється сумою набраних балів (min – 35 балів, max – 60 балів). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Здобувач повинен уміти схарактеризувати основні риси розвитку української літератури другої половини XIX століття, вільно оперувати системою знань з історії розвитку українського літературного процесу, орієнтуватися у складності та закономірностях розвитку літератури, знати зміст художніх текстів, аналізувати твори з урахуванням їхньої своєрідності, користуватися сучасною літературно-критичною термінологією, сприймати й аналізувати твір у його формально-змістовій єдності.

Критерії оцінювання практичних занять:

Рівень засвоєння теоретичних знань, змісту художніх текстів та практичних вмінь і навичок із тем, включених до змістових модулів за планами практичних занять оцінюється за результатами відповідей безпосередньо на занятті (за неможливості відвідування заняття – шляхом виконаних завдань та надсилання файлу у СЕЗН ЗНУ Moodle) максимально у 5 балів:

– незадовільний рівень: 0 балів (*не зараховано*);

– достатній рівень: 3–5 балів (*зараховано*), де:

– ***5 балів*** – відповідь здобувача вичерпна й ґрунтовна; побудована логічно й послідовно; викладена багатою мовою, відзначається точним вживанням термінів. Здобувач виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує теоретичні знання на практиці, аналізує й інтерпретує художні твори різних жанрів, влучно цитує, наводить необхідні приклади; демонструє вміння працювати з різними джерелами та добирати необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати; знає імена дослідників; веде діалог, доводить власну громадську та світоглядну позицію, відповідає на додаткові запитання.

– ***4 бали*** – відповідь здобувача не зовсім вичерпна й ґрунтовна; може містити порушення логіки й послідовності викладу матеріали; містити мовленнєві помилки, неточне вживання термінів. Здобувач не завжди виявляє повне розуміння матеріалу та вміння обґрунтовувати свої думки, застосовувати теоретичні знання на практиці,

аналізувати й інтерпретувати художні твори різних жанрів, цитувати, допускає окремі незначні помилки при наведенні прикладів; демонструє вміння працювати з різними джерелами та добирати необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати; може допускати неточності при називанні імен дослідників; веде діалог, доводить власну громадську та світоглядну позиції; не завжди відповідає на додаткові запитання.

– ***3 бали*** – здобувач користується лише окремими теоретичними знаннями з дисципліни; допускає фактичні неточності та помилки, аналізуючи художні тексти різних жанрів; викладу думок не завжди логічний і послідовний. Здобувачу не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду; важко підтримувати бесіду; мова спрощена; трапляються випадки неправильного слововживання та нерозуміння суті поставлених додаткових запитань.

– ***0 балів*** – здобувач не знає більшої частини теоретичного матеріалу, не володіє термінологією, змістом художніх творів, практичними навичками аналізу художніх текстів різних жанрів; мова спрощена; здобувачу важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду, а викладачу доводиться постійно коректувати відповідь здобувача.

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми та оцінюється максимально у 2 бали:

– незадовільний рівень: 0 балів (*не зараховано*);

– достатній рівень: 1–2 бали (*зараховано*), де:

– ***2 бали*** – здобувач виконав письмове завдання самостійно, в повному обсязі, продемонструвавши розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом, добирати приклади, глибоко і переконливо обґрунтовувати думки та здійснювати літературознавчий аналіз творів різних жанрів. Матеріал викладено логічно-послідовно без фактичних і орфографічних помилок. Робота містить посилання на використану літературу та здана на перевірку вчасно.

– ***1 бал*** – здобувач виконав завдання самостійно, але не в повному обсязі; загалом продемонстровано розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом, добирати приклади, глибоко і переконливо обґрунтовувати думки та здійснювати літературознавчий аналіз творів різних жанрів. Трапляється порушення логіки й послідовності викладу матеріалу без фактичних і орфографічних помилок. Робота містить посилання на використану літературу та здана на перевірку вчасно.

– ***0,5 балів*** – здобувач виконав роботу, але не в повному обсязі; не завжди демонструє розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом; виникли труднощі з підбором прикладів, обґрунтуванням думки; допущені помилки при літературознавчому аналізі творів різних жанрів; виклад матеріалу непослідовний та хибує фактичними й орфографічними помилками. Робота не завжди містить посилання на використану літературу.

– ***0 балів*** – відповідь недостатньо самостійна, здобувач не виявляє достатніх знань і розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом, підбором прикладів, практичними навичками літературознавчого аналізу художніх текстів різних жанрів; виклад матеріалу непослідовний з фактичними й орфографічними помилками. Робота не містить посилання на використану літературу.

Критерії оцінювання тестів:

Поточне тестове оцінювання здійснюється на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle. Тестові питання оцінюються: *правильно/неправильно.* Кількість рівнозначних питань у кожному тесті – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0,1 – 1.

– незадовільний рівень: 0–0,5 балів (*не зараховано*)

– достатній рівень: 0,6–1 бал (*зараховано*).

Підсумковий контроль **

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано всі поточні контрольні заходи зі змістових модулів та нараховано від 35 до 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену: здобувач проходить екзаменаційний тест на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle (кожне правильно виконане тестове питання оцінюються у 1 бал) та усно відповідає на два теоретичні питання.

Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується:

– вичерпність, повнота, логічна структурованість відповіді;

– уміле оперування літературознавчою термінологією, доцільне застосування елементів аналізу художнього тексту;

– посилання на текст, влучне цитування;

– уміння враховувати історико-літературний контекст, світогляд письменника для інтерпретації тексту;

– уміння визначати специфіку художніх творів та місце в літературному процесі.

Підсумковий контроль вважається пройденим успішно, якщо здобувач отримав від 25 до 40 балів.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів та за підсумковий контроль і не може перевищувати 100 балів. Бальна оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**
		Екзамен
A	90 – 100 (відмінно)	**5 (відмінно)**
B	85 – 89 (дуже добре)	**4 (добре)**
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	**3 (задовільно)**
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	**2 (незадовільно)**
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Антофійчук В. Нова українська література: кінець XVIII – перші десятиріччя XIX століття. Чернівці, 2009. 600 с.

2. Історія української літератури : у 12 т. / заг. ред.: В. Дончик. Т. 3 : Література XIX ст. (1800 – 1830). Київ : Наукова думка, 2016. 750 с.

3. Історія української літератури : у 3 т. / за ред. М. Яценка. Т. 2. Київ : Либідь, 1995. 384 с.

4. Кравченко В. Історія української літератури XIX ст. : 40-60 рр. : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)».

Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 173 с.

5. Кравченко В. Моє слово про Шевченка. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 186 с.

Додаткова

1. Біловол І. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка в контексті європейського сентименталізму. Український світ у наукових парадигмах: зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХІФТ, 2020. Вип. 7. С. 155-157.

2. Бовсунівська Т. Літературні угрупування українських романтиків та значення їхніх ідеологем. Питання літературознавства. № 106. 2022. С. 41-50.

3. Боронь О. «Ані титли... Нові студії над Шевченковою біографією і творчістю». Київ : Критика, 2024. 392 с.

4. Калашник О. Візія майбутнього України і культурне просвітництво П. Куліша (про відзначення 205 річниці від Дня народження П. Куліша в Ніжинському державному університеті імені М. Гоголя). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2024. № 67. С. 162-165.

5. Кизилова В. Марко Вовчок і літературна казка : авторський внесок у розбудову жанру. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Українська література. Т. 31 (70). № 1. Ч. 3. 2020. С. 145-150.

6. Лисоколенко Т., Рєзніков С. Кордоцентризм українського романтизму : філософія у літературі. Науково-теоретичний альманах Грані. 2022. 2 5(1). С. 72-76.

7. Перевертень Н. Зумовленість літературних персонажів культурно-історичним контекстом (на прикладі української літератури першої половини XIX ст.) Закарпатські філологічні студії. Вип. 19. Т. 2. 2021. С. 181-185.

8. Kravchenko V., Stadnichenko O., Laskava Y., Bondarenko V., Lenok M. Philosophy of the female image in the context of social circumstances in fistion. Wisdom. 4 (20). Yerevan, 2021. P. 104-111.

9. Kravchenko V., Stadnichenko O., Protsenko O., Stasyk M., Olshanska O. Pedagogical features of the ethnocultural aspect of personality in literature. Revista Tempos EEspagos Em Educagao. V.14 n 33. 2021. 14 (33). P. 16-19.

Інформаційні ресурси

1. До 190 річчя від дня народження Руданського Степана Васильовича (1834-1873), українського поета, перекладача, фольклориста. URL : https://nlu.org.ua/event.php?id=2137

2. Жінка в чорній оксамитовій сукні. Із життєпису Марка Вовчка. URL : https://localhistory.org.ua/texts/statti/zhinka-v-chornii-oksamitovii-sukni/

3. Обірвана пісня Леоніда Глібова: звільнення за українство та заборона на фах. URL : https://www.radiosvoboda.org/a/leonid-hlibov-bayky-rosiyska-imperiya/32655169.html

4. Пойда О. Готичний роман Олекси Стороженка «Марко Проклятий» в контексті компаративного аналізу. URL : https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/313b30b1-7d41-48eb-b663-f161144e1062/content

5. Сохацька Є. Феномен Марка Вовчка. URL : https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/9_122013.pdf

6. Степану Руданського батько забороняв писати рідною мовою. URL : https://archive.visnyk.lutsk.ua/2007/1/5/3027/

7. Центр ім. Д. Донцова. Тип запорожця у творах О. Стороженка. URL : http://dontsov-nic.com.ua/typ-zaporozhtsya-u-o-storozhenka/

8. Цікаві та маловідомі факти із життя Тараса Шевченка. URL : https://brovary.net.ua/tsikavi-ta-malovidomi-fakty-iz-zhyttia-tarasa-shevchenka/#google_vignette.

9. Шинкарук В. Роль Пантелеймона Куліша в українському культуротворенні. URL : https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/191768

7. РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо). Наприклад: Всеукраїнський квест-марафон «Чи знаємо ми Шевченка?»; Всеукраїнський конкурс есе учнівської та студентської молоді «Мій Шевченко».

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protsenko@ukr.net.У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

Академічна доброчесність. Здобувачі й викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в ЗНУ:** https://tinyurl.com/ya6yk4ad.

Освітній процес та забезпечення якості освіти. Перевірка набутих здобувачами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

Повторне вивчення дисциплін, відрахування. Наявність академічної заборгованості до 6 освітніх компонентів за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання здобувачу права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування здобувачів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗНУ: https://tinyurl.com/3fwvbptk .

Неформальна освіта. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): https://tinyurl.com/y8gbt4xs.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Порядку призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ (нова редакція): https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

Психологічна допомога. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: Соник Вікторія Василівна

Електронна адреса: v.sonik@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. +380661848930

Рівні можливості та інклюзивне освітнє середовище. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.

Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/